

Senior magazin

1/2018

PodĎakovanie

Radi by sme poĎakovali, každému, kto akoukoľvek formou prispel k vytvoreniu tohto čísla nášho časopisu.

Tešíme sa na Vaše ďalšie návrhy.

Pani riaditeľka Domova pri kríži by rada poĎakovala všetkým sponzorom, ktorí nám prispeli finančne alebo vecnými darmi na jednotlivé podujatia a aktivity, organizované pre našich obyvateľov.

Veľmi si vážime túto spoluprácu a veríme, že nám ostanú verní i v ďalšom období.

Sponzori, ktorí nás podporili:

- **HENKEL**
- **Denis Suchánek z DENIS FRUIT**
- **AVON COSMETICS, Česká republika**
- **Cukráreň TIMA**
- **DM Drogerie markt, s. r. o. Bratislava**
- **FLORIL, s.r.o., cukrárenská výroba**
- **Obyvatelia a rodinní príslušníci**

Vydavateľ:

Domov pri kríži, Pri kríži 26, 841 02 Bratislava

Redakčná rada:

Marta Čádyová, Mária Greksová, Božena Turayová

Editor:

Mgr. Monika Belešová, Mgr. Lýdia Ďurajová

OBSAH

Príhovor pani riaditeľky	3
Z diania domova.....	4
Príspevky našich obyvateľov.....	12
Noví obyvatelia	14
Informačné okienko – čo pre Vás pripravujeme?	15
Zdravotnícke okienko -	
Čo by ste mali vedieť o Alzheimerovej chorobe	16
Hlavalamy	21
Životné múdrosti.....	23
Vtipy.....	24
Z histórie Dúbravky	25
Dobré slovo.....	27
Slovo na záver	29
Telefónny zoznam.....	31

PRÍHOVOR PANI RIADITEĽKY

Milí naši obyvatelia,

V Novom roku 2018 sa k Vám všetkým rada prihováram a želám Vám veľa zdravia, radosti a životného optimizmu. Vrucným želaním každého z nás je šťastný život. Úplné a dokonalé šťastie však neexistuje, pretože každému z nás niečo chýba. Každý ľudský život je iný. Človek ho musí prijímať, žiť ho, ale sa nevzdávať, boriť sa s prekážkami a ťažkosťami, veriť však, že po každej búrke sa vyjasní a všetko sa na lepšie obráti. Treba sa tešiť z maličkostí, pripomínať si chvíle šťastia a radosti, ktoré sme prežili.

Nesmieme zabúdať i na čaro terajšieho života, že nerozhoduje len vek, ale i životná múdrosť, duševná pohoda a aj nezlomná vôľa človeka žiť svoj život pre ostatných.

V pokoji si užívajte život. Nech sú dni Vášho zrelého veku preteplené vďačnosťou nás všetkých. Nech je vaša jeseň plná plodov, krásna, pokojná a slnečná.

Snažím sa Vám nielen ja, ale všetci zamestnanci vytvoriť čo najväčšiu atmosféru domáceho pohodlia, v ktorom sa budete cítiť príjemne a bezpečne. Naším poslaním je rozvíjať pre Vás kultúrno - vzdelávaciu činnosť, ale predovšetkým poskytovať Vám kvalitné sociálne služby.

Z DIANIA DOMOVA

Podujatie: **ČERVENÝ NOS Clowndoctors**

Podujatie: **ČERVENÝ NOS Clowndoctors**

Podujatie: **ČERVENÝ NOS** Clowndoctors

Podujatie: **Spomienka na Štúrovcov**

Podujatie: Ochotnícke divadlo VADIDLO – **Predstavenie Hluchá babka**

Podujatie: **Jubilanti II. polrok**

Podujatie: **Jubilanti II. polrok**

Podujatie: **Katarínska zábava**

Podujatie: Mikuláš na lôžkovom oddelení

Podujatie: Mikuláš na lôžkovom oddelení

Podujatie: **Detičky z materskej školy Cabanova- MIKULÁŠ V DOMOVE**

Podujatie: **Detičky z materskej školy Cabanova- MIKULÁŠ V DOMOVE**

Podujatie: **Pozor na podvodníkov**

Podujatie: **Vianočný koncert**

Podujatie: **Vianočný koncert**

Podujatie: **Príbeh Vianoc**

PRÍSPEVKY NAŠICH OBYVATEĽOV

NIE SOM OSAMELÁ

Deti i vnúčatá mám,
život svoj sama prežívam.
Kráčajú životnými cestami,
prácou i dennými starosťami.

Nikomu nezavadziam,
nikde sa ani neponáhl'am.
Bývam v byte sama,
vôbec nie som osamelá.

Voľný čas si vyplňam,
svoje záľuby si stále splňam.
Okolo mňa je nová rodina,
seniori i seniorky dookola,
a všetci zamestnanci z Domova.

Beriem svoj život s radosťou,
nezaoberám sa samotou.
Čas na ňu nemárnim,
svojím úsmevom ju odplaším.

Ďakujem všetkým Vám,
že samote odolám.

seniorka Božena Turayová

Život

Takmer pred tromi desaťročiami zaujala moju pozornosť kratučká báseň od autorky Matky Terezy.

Jednoducho, múdro a hlboko pravdivo i nadovšetko zrozumiteľne vyjadrila v nej svoj názor na život.

Ved' práve ona prežila ho dôstojne, obdivuhodne... Preto právom radí nám, ako ho naplniť. My, seniori, sme ho už naplnili.

Citujem:

Život je šanca, využij ju.

Život je krása, obdivuj ju.

Život je povinnosť, naplň ju.

Život je hra, hraj ju.

Život je bohatstvo, ochraňuj ho.

Život je láska, poteš sa ňou.

Život je záhada, prenikni ňou.

Život je sľub, splň ho.

Život je hymnus, spievaj ho.

Život je šťastie, zaslúžiš si ho.

Život je život, bráň ho!

seniorka Oľga Biloruská

VÍTAME VÁS DOMA

NOVÍ OBYVATELIA

POLÁČEK Peter
LUPTÁK Miloslav
CAŇOVÁ Rosemarie, Mgr.
HILOVÁ Alžbeta
JASLOVSKÁ Eliška
KUČERA Eduard
LAPÁKOVÁ Zdenka

INFORMAČNÉ OKIENKO – ČO PRE VÁS PRIPRAVUJEME ?

Na najbližšie obdobie pre Vás pripravujeme podujatia, ktorých presné dátumy a časy oznámime prostredníctvom informačných plagátov na našich nástenkách.

Tešíme sa na Vašu účasť!

- ❖ CHETITI - zabudnutý národ
- ❖ FAŠIANGOVÁ VESELICA
- ❖ KONFLIKT A JEHO RIEŠENIE
- ❖ KRESLO PRE HOŠŤA
- ❖ CESTOVATEĽSKÉ OKIENKO
- ❖ MDŽ - JE SVIATOK LÁSKY A ÚCTY K ŽENÁM
- ❖ PO STOPÁCH VELIKÁNOV DEJÍN
- ❖ MAREC_MESIAC KNIHY
- ❖ VEĽKÁ NOC - najvýznamnejší sviatok kresťanského roka

ČO BY STE MALI VEDIEŤ O ALZHEIMEROVEJ CHOROBE

Začína nenápadne a pozvoľne, nepretržite sa rozvíja v priebehu niekoľkých rokov. Medzi prvé varovné signály tohto ochorenia patrí zhoršovanie pamäti, zabúdanie nedávnych udalostí, mien, neschopnosť rozpoznávať známe miesta a neschopnosť orientovať sa v čase. Tieto prvé príznaky ochorenia pripisujú postihnutí alebo príbuzní starnutiu, stresu či depresii.

Alzheimerova choroba je najčastejšou formou demencie. Na Slovensku ňou trpí 50-60 tisíc ľudí a o túto skupinu sa stará približne 100 - 150 tisíc rodinných príslušníkov a opatrovateľov. Podľa vyhlásenia Svetovej zdravotníckej organizácie (WHO) je Alzheimerova choroba jedným z desiatich hlavných smrteľných ochorení ľudstva.

Čím skôr sa choroba rozpozná, čím skôr sa zahájí liečba, tým väčšia je šanca na zmiernenie jej priebehu.

Možnosť vyliečenia Alzheimerovej choroby ešte dnes nie je, sú však k dispozícii lieky, ktoré môžu zmierniť jej príznaky a zlepšujú kvalitu života postihnutých. Okrem medikamentózne liečby je veľmi dôležitá aktivizácia chorého (nefarmakologické prístupy a terapie).

Časté príznaky Alzheimerovej choroby, ktoré by si mal príbuzní všimnúť:

- Zhoršovanie pamäti, ktoré narušuje schopnosť plniť jednoduché úlohy každodenného života.
- Časté opakovanie otázok, problémy s formulovaním viet.
- Časté zmeny nálad a správania, nezáujem o okolitý svet.
- Ukladanie vecí na nesprávne a nevhodné miesta, neschopnosť ich potom nájsť.
- Zlá orientácia v známom prostredí - problém potrafiť domov.

- Časová dezorientácia - obmedzenie schopnosti zapamätať si aktuálny deň či rok.

SEDEM ŠTÁDIÍ ALZHEIMEROVEJ CHOROBY

Prejavy Alzheimerovej choroby sú premenlivé. Nasledujúcich sedem štádií všeobecne vysvetľuje, ako sa menia schopnosti človeka počas rozvoja ochorenia.

- Štádium 1: Bez poškodenia
- Štádium 2: Veľmi slabé zhoršenie
- Štádium 3: Slabé zhoršenie
- Štádium 4: Mierne zhoršenie
- Štádium 5: Stredne ťažké zhoršenie
- Štádium 6: Ťažké zhoršenie
- Štádium 7: Veľmi ťažké zhoršenie

Nie všetci ľudia sa vyznačujú rovnakými symptómami alebo priebehom ochorenia na rovnakej úrovni.

Štádium 1: Bez poškodenia (normálne fungovanie)

Človek nevykazuje žiadne problémy s pamäťou. Vyšetrenie u lekára nepreukáže prítomnosť symptómov demencie.

Štádium 2: Veľmi slabé kognitívne zhoršenie

(môže byť spojené so zmenami vyplývajúcimi z normálneho starnutia alebo aj príznakom skorého štádia Alzheimerovej choroby)

Človek môže začať pociťovať chyby pamäti - zabúdanie známych slov alebo umiestnenie vecí dennej potreby. Avšak počas vyšetrenia alebo pri stretnutiach s priateľmi, rodinou alebo kolegami sa neobjavia žiadne príznaky demencie.

Štádium 3: Slabé kognitívne zhoršenie

(skoré štádium Alzheimerovej choroby môže byť diagnostikované u niektorých, ale nie všetkých ľudí s týmito symptómami)

Priatelia, rodina alebo kolegovia si začínajú všimnúť ťažkosti. Počas vyšetrenia lekár identifikuje problémy s pamäťou a koncentráciou. Problémy v 3.štádiu zahŕňajú:

- Zjavné problémy s hľadaním správneho slova alebo mena.
- Problémy so zapamätávaním mien nových ľudí.
- Zjavné ťažkosti vo vykonávaní úloh v sociálnom alebo pracovnom prostredí.
- Zabudnutie informácií, ktoré človek práve čítal.
- Strácanie alebo odkladanie cenných vecí.
- Problémy s plánovaním alebo organizovaním.

Štádium 4: Mierne kognitívne zhoršenie

(skoré alebo mierne štádium Alzheimerovej choroby)

V tomto štádiu by dôkladné lekárske vyšetrenie malo preukázať jasné príznaky choroby v niekoľkých oblastiach:

- Zabúdanie nedávnych udalostí.
- Poškodená schopnosť vykonávať matematické operácie - napríklad sériovo odpočítavať od čísla 100 sedmičku.
- Výrazné ťažkosti s vykonávaním komplexných úloh ako plánovanie večere pre hostí, platenie účtov alebo hospodárenie s financiami.
- Zabúdanie osobných zážitkov.
- Náladovosť a uzavretosť obzvlášť v sociálnych alebo mentálne náročných situáciách.

Štádium 5: Stredne ťažké kognitívne zhoršenie

(mierne až stredné štádium Alzheimerovej choroby)

Výpadky pamäti a myslenia sú zjavné, pričom takáto osoba začína pociťovať potrebu pomoci s dennými aktivitami. V tomto štádiu sú prítomné tieto prejavy:

- Neschopnosť spomenúť si na vlastnú adresu, telefónne číslo alebo na vyštudovanú školu.
- Dezorientácia miestom, kde sa nachádza a aký je deň.
- Problémy s jednoduchými matematickými úlohami, ako odpočítavanie od čísla 40 štvorku alebo od 20 dvojku.
- Pomoc s výberom vhodného oblečenia v danom ročnom období alebo na určitú situáciu.
- Stále spomína na dôležité detaily o nich a ich rodine.
- Vyžaduje pomoc pri stolovaní a toalete.

Štádium 6: Ťažké kognitívne zhoršenie

(stredne ťažké alebo stredné štádium Alzheimerovej choroby)

Pamäť sa zhoršuje, osobnosť sa mení a človek potrebuje značnú pomoc pri každodenných aktivitách. V tomto štádiu človek:

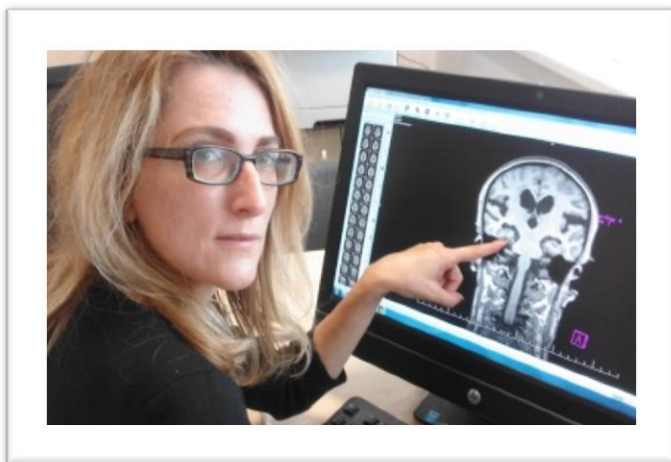
- môže strácať povedomie o nedávnych udalostiach, ako aj o svojom okolí.
- si pamätá svoje meno, avšak má problémy s vlastnou životnou históriou.
- rozpoznáva známe tváre, avšak má problém pamätať si ich mená.
- môže mať problém adekvátne sa obliecť a bez pomoci môže robiť chyby pri obliekaní alebo obúvaní sa, pokiaľ nie je vedený.
- môže pociťovať zmeny v spánkovom rytme - spánok počas dňa a aktivita počas noci.

- môže potrebovať pomoc pri vykonávaní toalety.
- môže mať problémy s kontrolovaním moču a stolice.
- môže vykazovať zmeny v osobnosti a správaní, čo zahŕňa podozrievavosť a bludy (môže napr. veriť, že jeho opatrovateľ je podvodník) alebo kompulzívne, opakujúce sa správanie, napr. mädlenie rúk alebo žmolenie vreckovky.

Štádium 7: Veľmi ťažké kognitívne zhoršenie **(ťažké alebo neskoré štádium Alzheimerovej choroby)**

V konečnom štádiu ochorenia stráca človek schopnosť odpovedať na požiadavky prostredia, komunikovať a/alebo pohybovať sa. Môže neustále opakovať nejaké slová alebo frázy.

V tomto štádiu potrebuje človek dennú starostlivosť pri jedení aj toalete. Môže taktiež strácať schopnosť usmievať sa, sedieť bez opory alebo zdvihnúť ruky. Reflexy sú abnormálne. Svaly sú nepohyblivé. Prehĺtanie poškodené.

HLAVOLAMY

Z uvedených písmen v každom riadku skúste poskladať čo najviac slov. Každé písmeno môžete použiť len raz v jednom slove. Môžete vytvoriť všetky slovné druhy aj tvary slov.

O B O L A S D -

.....

C O B U R H -

.....

I B P L R K E P U A -

.....

P L S E Ť I -

.....

O E V K R K V C A -

.....

K Á H A S A M O L S -

.....

I K A O N T L -

.....

Doplňte riadky tak, aby obsahovali čísla od 1 po 9

Napríklad:

1	2	3	4	5	6	7	8	9
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

9	5	6	8	2	1		4	3
----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	----------	----------

7	1	2	8	3		5	6	9
----------	----------	----------	----------	----------	--	----------	----------	----------

	9	7	3	4	2	6	1	5
--	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

7	2	8	3	1	4	6		9
----------	----------	----------	----------	----------	----------	----------	--	----------

2	6	4	8	1		5	9	7
----------	----------	----------	----------	----------	--	----------	----------	----------

1	8	3		4	2	5	9	7
----------	----------	----------	--	----------	----------	----------	----------	----------

ŽIVOTNÉ MÚDROSTI

**Človek môže
zmeniť svoj
život, ak zmení
svoje myslenie
a svoj názor.**

James

Nevyčítaj životu čo

ti nedal, ale uč sa oceniť to, čo ti dal.

Lev Nikolajevič Tolstoj

**Predovšetkým sa nauč mať radosť. Pravá radosť je tým
najdôležitejším v živote.**

Seneca

**Ak človek nenachádza pokoj v sebe, je zbytočné,
aby ho hľadal inde.**

La Rochefoucauld

**Pocit, ktorý je utrpením, prestáva byť utrpením, len čo si o ňom
vytvoríme jasnú a zreteľnú predstavu.**

Spinoza

VTIPY

Stojí starček pred obchodom s obuvou a
mrmle si:

"Je to pravda, že móda sa vracia, pred sedemdesiatimi rokmi som chodil
bosý a teraz budem znova."

Ide dedko na bicykli a zastaví ho zbojník:

- Dedko, dušu alebo peniaze?

Dedko odpovedá:

- Prednú alebo zadnú?

"Dedko, došla nám múka. Zober tašku a choď do obchodu."

"Ale babka, veď vonku leje, ani psa nehodno vyhnať z domu..."

"A kto ti káže vziať psa so sebou?"

Príde dedko k lekárovi a sťažuje sa:

"Ľavá noha ma veľmi bolí vždy, keď sa mení počasie."

"To je starobou."

"Nie, to nemôže byť starobou."

"Prečo?"

"Pravá noha je rovnako stará ako ľavá a vôbec ma nebolí."

Z HISTÓRIE DÚBRAVKY

Do dedinky Dúbravky (ktorá mala názov Kaltebrunn alebo Hydekút) sa v rokoch 1572 -1577 začali prisťahovávať utečenci z Chorvátska, ktorí utekali pred tureckým nebezpečenstvom. Na oslích záprahoch priviezli svoje deti a skromný majetoček. Podľa archívnych zápisov mala v tom čase osada nazvaná dnes Dúbravkou 25 drevených, slamou pokrytých domkov a niekoľko chatrčí. Chorváti si priniesli so sebou obraz svojich patrónov, zázračných sýrskych lekárov - mučeníkov sv. Kozmu a Damiána. Pre seba si postavili chalúpy a pre vzácny obraz kostol.

Aby získali pôdu, ktorá im mala priniesť úrodu a tým poživeň pre celú rodinu, začali klčovať lesy. Mysleli si, že tu budú mať od Turkov svätý pokoj. Horkýže pokoj! Turci sa rozťahovali po celej Európe. A tak Dúbravčania znovu utekali skryť sa do dubových lesov. Turci prehľadali ich príbytky a hľadali cennosti. Nuž, ale akéže cennosti nájdeš u chudáka? Dostali sa až do kostola, ktorý bol postavený na kopci medzi dubmi. Tu nad oltárom bol obraz, na ktorom boli podobizne dvoch lekárov vo východnom odeve s "*téglikmi*" a turbanmi. Sú to lekári z nášho orientu, pomyslel si paša Ibrahim. Pôjdu teda s nami. Bude že to radosti v Osmanskej ríši z tohto úlovku. Iste prijme sultán Suliman môj dar a povýši ma na náčelníka svojej družiny. Radosti veru bolo, lenže nikto netušil, čo postihne Osmanskú ríšu. Odrazu prišla na tureckú krajinu veľká pohroma. Začala ju sužovať suchota.

Prvý rok uschlo obilie na koreni. Druhý rok sa pre suchotu nedalo siať. Stromy i vinič nepriniesli ani plod úrody. Zavládol hladomor v Osmanskej ríši. Ľudia i zvieratá zomierali od hladu a smädu.

Keď bola východná krajina na pokraji vyhynutia, prisnil sa sultánovi

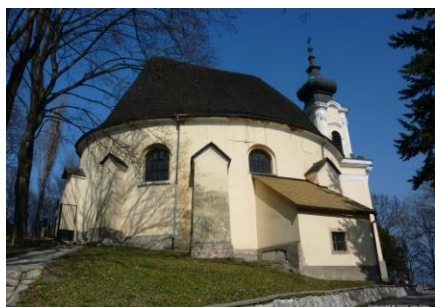
Sulimanovi sen, že príčinou ich nešťastia je krádež obrazu sv. Kozmu a sv. Damiána. Keď sa vraj obraz vráti, všetko sa v krajine obráti na lepšie. A tak na najrýchlejších tátošoch sa obraz niesol späť do Dúbravky. Na čele sprievodu bol paša Ibrahim, ktorý obraz položil na pôvodné miesto. Kostol bol zasvätený sv. Kozmovi a sv. Damiánovi, ktorí boli nielen liečiteľmi, ale aj šíriteľmi kresťanstva, za to umreli mučeníckou smrťou.

26. september je pamätným dňom svätých Kozmu a Damiána i pamiatkou vysvätenia kostola. V tento deň sa konajú Dúbravské hody. Hody vždy znamenali pre dedinu veľký sviatok. Všetko sa upratovalo, čistilo. Medzi ľuďmi zavládol pocit spolupatričnosti, viac porozumenia a pohody.

Dnes, keď je Dúbravka mestskou časťou Bratislavy a žije tu niekoľkonásobne viac obyvateľov, prajeme si, aby sviatok Dúbravských hodov bol sviatkom radosti a pohody všetkých.

Časť starej Dúbravky

Kostol sv. Kozmu a Damiána 18. st.

DOBŘÉ SLOVO

PRIATEĽSTVO A PRIATEĽ

Mať skutočného priateľa je v dnešnej uponáhľanej dobe veľkým darom. Nemyslíme sezónnych priateľov, ktorí vám do života prídu a odídu v rôznych časových obdobiach, a potom ani nevieme ako sa volajú a kedy sme sa vlastne stretli. Myslíme naozajstného priateľa, človeka, ktorý nás sprevádza skoro celým životom. Takého, ktorý stojí pri nás v dobrom aj v zlom, povzbudí a nezávidí, dopraje a veľa nežiada. Priateľstvo je vzťah dvoch alebo viacerých ľudí, založený na vzájomnej dôvere, tolerancii a úprimnosti.

Každý máme človeka, ktorému sa v núdzi, ale aj v bežnom živote vyroprávame a máme v ňom dôveru. Takémuto človeku môžeme povedať, že je naším priateľom. Priateľa si človek sám vyberá. Môže byť jeden maximálne dvaja.

Priateľ a kamarát nie je presne to isté ako sa na prvý pohľad zdá. Kamarátov máme oveľa viac ako priateľov. Naozaj dobrý priateľ ti rád ochotne pomôže, rešpektuje ťa, je k tebe ohľaduplný a úprimný. Toto však nemôžeš od neho vyžadovať, pokiaľ to nebudeš plniť aj ty.

Ak ťa raz priateľ zradí, je koniec. Takéto priateľstvo už nemá zmysel naprávať. Ale záleží aj od situácie a uhla pohľadu na daný problém. Napr. keď má tvoj priateľ trochu odlišný názor ako ty, nie je nutné priateľstvo ukončovať, ale radšej sa takýmto sporom vyhýbať.

Veď každé priateľstvo musí mať menšie nedorozumenia. Priateľstvo musíme budovať postupnými krokmi. Ktoré kroky nám dávajú šancu stať sa dobrými priateľmi? Dobré priateľstvo sa buduje na spoločných hodnotách. To znamená, že priateľ by mal mať rovnaké alebo podobné

duchovné, morálne a etické zásady. Na podobných záľubách ako sa často domnievame až tak nezáleží. Za priateľa môžeme mať aj niekoho, kto má iné koníčky či nadanie. Skutočný priateľ je bytosť, ktorá inšpiruje k tomu, aby sa človek stal tým, po čom skutočne túži. Práve v tomto môžeme priateľov povzbudzovať, motivovať, pomáhať im prekonať strach a prekážky. Láskovosť, povzbudenie a pochvala sú tie atribúty, ktoré pomáhajú priateľom rásť. Pomáhame im tak stávať sa šťastnejšími. A s ich šťastím zákonite rastie aj naše šťastie.

SLOVO NA ZÁVER

VEĽKÁ NOC SA BLÍŽI

30. 03.-02.04.2018

Veľká noc patrí spolu s Vianocami k najväčším kresťanským sviatkom. Nespájajú sa s ňou len náboženské obrady pripomínajúce si ukrižovanie a zmŕtvychvstanie Krista, ale aj oslava začínajúcej sa jari. - Na Veľkú noc si kresťania na celom svete pripomínajú smrť Ježiša Krista na kríži na Golgote. Absolvujú v tieto dni krížovú cestu na kalváriách, vystavaných ako pripomienku na umučenie Krista. V kresťanskom kalendári sa štvrtok pred Veľkou nocou nazýva Zelený štvrtok, je súčasťou Svätého týždňa. Kresťania si vtedy pripomínajú obdobie utrpenia, smrti a zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Na Zelený štvrtok sa v katolíckej cirkvi slávia sväté omše na pamiatku poslednej večere Ježiša so svojimi učeníkmi a ustanovenia sviatosti oltárnej a sviatosti kňazstva. Veľkonočný pondelok je v našich podmienkach spojený s viacerými ľudovými tradíciami vrátane šibačky a oblievačky. Až do súčasnosti pretrvali na Slovensku aj tradície, ktoré majú svoj pôvod ešte pred prijatím kresťanstva. Sú to akty súvisiace s odchodom zimy a s vítaním jari ako životodarného ročného obdobia. Na území Slovenska sa lúčili so zimou na Smrtnú nedeľu vynášaním Moreny, ktorú znázorňovala figúra dievčaťa vyrobená zo slamy. Zapálenú ju hádzali do potoka. S vítaním jari - príchodom Vesny súviseli aj ďalšie kultové obrady, ktoré mali zabezpečiť dobrú úrodu v nasledujúcom období. V tomto čase sa napríklad čistili príbytky, zhotovoval sa nový odev. Rôzne zvyky a tradície vrcholili na Veľkonočný pondelok šibaním vrbovými korbáčmi a oblievaním mladých dievčat, aby boli po celý nasledujúci rok zdravé. Šibači a polievači okrem pohostenia dostávali zdobené vajíčko - kraslicu, alebo mašľu na korbáč.

VEĽKONOČNÉ SYMBOLY

- **vajíčko** — Pretože vajíčko obsahuje zárodok života, bolo v mnohých kultúrach symbolom plodnosti, života a vzkriesenia. V súvislosti s ľudovou tradíciou vznikol zvyk maľovať tieto vajíčka; dôvodom jedenia vajec na Veľkú noc bola zrejme aj skutočnosť, že vajcia sa nesmeli jesť v pôstnom období. V kresťanstve sa vajce vykladá ako symbol zatvoreného hrobu, z ktorého vstal Kristus, ako symbol nesmrteľnosti.
- **zajačik** — Aj keď mnoho nenáboženských tradícií má svoje korene v kresťanskej symbolike, niektoré veľkonočné symboly môžeme vystopovať až do predkresťanskej doby. Napríklad zajačik má pravdepodobne pôvod v pohanských rituáloch oslavujúcich príchod jari.
- **baránok** — Symbol baránka sa nachádza už v predkresťanských tradíciách. V židovskej tradícii sa používal ako obetné zviera za hriechy. Zároveň židia na sviatok Paschy jedia baránka ako pripomienku svojho vyslobodenia z Egypta. V kresťanstve je baránok jedným zo symbolov Ježiša Krista, lebo obrazne podľa kresťanskej viery on je baránok obetovaný za spásu sveta.
- **kríž** — Kríž je dnes najdôležitejším z kresťanských symbolov, pretože Kristus bol odsúdený na smrť ukrižovaním. Tento trest patril k trestom veľmi krutým a ponižujúcim.
- **ohň** — Veľkonočná bohoslužba sa začína zapálením veľkonočného ohňa, ktorý symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad temnotou a smrťou. Od tohto ohňa sa potom zapalujú veľkonočné sviečky.
- **sviečka** — Sviečka je v mnohých kultúrach chápaná ako znamenie života. Veľkonočná sviečka symbolizuje vzkrieseného Krista — tento symbol pochádza zo starovekých osláv Veľkej noci, pri ktorých sa zapaluje sviečka (nazývaná tiež paškál) od ohňa.

TELEFÓNNY ZOZNAM

Riaditeľka:

Mgr. Janka Dudoňová kl. 26 645 348 55
0917 127 107

Mgr. Eva Krtová sekretariát kl. 23 602 979 23

Sociálne oddelenie:

Mgr. Anna Dohnálová kl. 20 602 979 20 0917 127 207

vedúca oddelenia

Mgr. Tatiana Arvayová kl. 18 602 979 18, 0940 512 72

Bc. Elena Prelovská kl. 19 602 979 19

Mgr. Jana Kubincová kl. 19 602 979 19

Mgr. Želmíra Otrubčiaková kl. 19 602 979 19

Mgr. Monika Belešová kl. 25 602 979 25

Mgr. Ivana Mikulenková kl. 25 602 979 25

Bc. Etela Janovičková kl. 25 602 979 25,

Mgr. Darina Brezováková kl. 25 602 979 25

Mgr. Lýdia Ďurajová kl. 29 602 979 29

kultúrny referent a koordinátor projektov

Ošetrovateľsko – opatrovateľské oddelenie

Bc. Katarína Blažeková kl. 21 642 861 93 0907 792 735

vedúca oddelenia

Bc. Anna Dohnálová staničná sestra kl. 30 0908 676 177

Mgr. Zlatica Vítková staničná sestra kl. 21 642 861 93, 0940 612 720

ošetrovňa- sestričky kl. 28 602 979 28, 0907 127 407

ošetrovateľky, 1. posch. kl. 30

Ambulancia:

MUDr. Ján Veselovský kl. 27 602 979 27

Vrátnica: kl. 22 642 832 59

Lôžkové: kl. 30